

december 2009

Justitiedepartementet

Enheten för allmän ordning och säkerhet
rättssakkunnig
Karin Erlingsson
Telefon 08-4054748
Mobil 073-7080998
Telefax 08-54356390
E-post karin.erlingsson@justice.ministry.se

Kompletterande underlag om signalspaning för polisiära behov

Bakgrund

Signalspaning inom ramen för försvarsunderrättelseverksamheten får bedrivas i syfte att ta fram underrättelser avseende utländska förhållanden till stöd för svensk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Denna lagstiftning möjliggör signalspaning i tråd såvitt avser signaler som förs över Sveriges gräns.

Till följd av ändringar i lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet kommer från och med den 1 december 2009 endast regeringen, Regeringskansliet och Försvarsmakten att få inrikta signalspaning inom ramen för försvarsunderrättelseverksamhet. Därmed kommer den möjlighet som polisen har haft att inrikta signalspaning inom ramen för försvarsunderrättelseverksamheten att upphöra. I den politiska överenskommelse som låg till grund för denna lagändring ingick också att en utredning skulle tillsättas för att se över polisens och Säkerhetspolisens behov av underrättelser.

Regeringen beslutade, mot den bakgrunden, den 9 oktober 2008 att tillkalla en särskild utredare för att kartlägga Säkerhetspolisens och Rikskriminalpolisens behov av underrättelser om utländska förhållanden samt att utreda hur detta behov ska kunna tillgodoses på ett rättssäkert och effektivt sätt (dir. 2008:120). I uppdraget ingick att överväga alternativa lösningar för att verkställa underrättelseinhämtningen och uppskatta kostnaderna för de olika alternativen.

Utredningen överlämnade den 21 juli 2009 sitt betänkande, Signalspaning för polisiära behov (SOU 2009:66). Med utgångspunkt i den behovsanalys som görs av utredaren lämnas i betänkandet förslag om vilka möjligheter polisen bör ges att använda signalspaning. I betänkandet föreslås bl.a. en ny lag, där möjligheten för både Säkerhetspolisen och den öppna polisen att få information genom signalspaning regleras. Signalspaning ska under vissa förutsättningar inom ramen för den brottsbekämpande verksamheten kunna ske både på underrättelsestadiet och då en förundersökning har inletts. Signalspaning ska enligt förslaget för polisens del utföras av Försvarets radioanstalt (FRA) efter att polisen har ansökt om och beviljats tillstånd därtill av allmän förvaltningsdomstol. Spaningen ska kunna ske både i etern och i tråd under vissa begränsade förutsättningar som närmare regleras i den föreslagna lagen.

Justitiedepartementet har den 30 september 2009 hållit en hearing för att hämta in synpunkter på vissa delar av förslagen.

Behovet av kompletterande underlag

I betänkandet redovisas tre alternativa lösningar för att verkställa polisens behov av inhämtning av underrättelseinformation, nämligen signalspaning genom FRA:s försorg, signalspaning genom polisens försorg och samarbete med utländska myndigheter. Utredaren bedömer att den enda rimliga lösningen är att låta FRA biträda polisen med signalspaning.

Betänkandet bereds nu inom Regeringskansliet, varvid det konstaterats behov av ytterligare underlag i frågan.

Frågan om vilket organ som lämpligast bör utföra uppgiften att verkställa signalspaning för polisens del behöver emellertid analyseras ytterligare. Ett underlag behöver hämtas in, vari mer grundligt beskrivs de alternativa lösningar som finns för att verkställa den underrättelseinhämtning som i betänkandet föreslås kunna ske för polisens del och där både ekonomiska och övriga konsekvenser av de olika alternativen analyseras.

Analysen bör omfatta dels alternativet med ett fristående organ för att utföra uppgiften, dels alternativet att en fristående del byggs upp inom FRA för att utföra signalspaning för polisens del.

Utredaren bör i analysen beakta de skilda förutsättningar som föreligger beroende på om signalspaningen bedrivs på underrättelsestadiet eller inom ramen för en förundersökning.

Uppdraget

En utredare ges i uppdrag att analysera olika sätt att verkställa inhämtningen av information genom signalspaning för att tillgodose polisens och Säkerhetspolisens behov i den brottsbekämpande verksamheten enligt de förslag som lämnas i betänkandet Signalspaning för polisiära behov.

Utredaren ska presentera ett alternativ med ett fristående organ för att utföra uppgiften och ett alternativ där en fristående del byggs upp inom FRA.

Utredaren ska identifiera och redovisa de skäl som talar såväl för som emot de olika alternativen. Både ekonomiska och övriga konsekvenser av de olika alternativen ska redovisas.

Utredaren är fri att föreslå den lösning som utredaren finner bäst.

Utredaren ska i analysen beakta de skilda förutsättningar som föreligger beroende på om signalspaningen bedrivs på underrättelsestadiet eller inom ramen för en förundersökning.

Utredaren ska under arbetet samråda med berörda myndigheter.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 april 2010.